

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Dr. Bevilacqua Borsody Béla*

Cím: *A pesti konflis és fiáker halála és újjászületése*

Forrás: *Pest*

P.p.
(Hely)

1944. j.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy

385.86

Hely

Idő

"1826"/1944"

Személy

SZENT FIACRIUS PESTBUDAI MESTEREI A PESTI KONFLIS ÉS FIÁKER HALÁLA ÉS ÚJJÁSZÜLETÉSE

Már-már úgy volt, hogy kihal a ló. Hamarabb, mint ahogyan Madách helyezte múzeumok üveges szekrényébe a Falanszter-jelenetben a kitömött egykori lovat, az *Equus Caballus*.

Az új esoda, a gépeskocsi gázolta félholtra a derék lovat és ezzel egyetemben az egykori pesti *konflis* és *fiáker*. Am forog a kerék, mármint a világbéli dolgoké. Így esett meg, hogy pestbudai utcáinkon napjainkban megint megjelent a holtából új életre emelkedett konflis. Nem a régi, híras *cáigli* és nem a régi hetyke *fiáker*, hanem a gumirádlis és pneumatikos, fekete lampaszos pepitanadrágos, veresmelényesen, pofaszakállasan és kürtökala-posan, re mégis megjelent.

Mi az, hogy »konflis« és mi az, hogy »fiáker«?

Szent Fiacrius — franciául Saint-Fiacre, németül Fiaker — jámboréletű skót királyfi volt, ám átkelt a La Manche csatornán és franciaföldi remete lón, kegyes legendája szerint Nagy Károly idején, 700 körül. Méaux püspöke erdei jószágocskát adományozott a szelíd remetének, aki Fordille-en-Brie erdeiben társalkodott vala a

mókusfiakkal és vadgalambokkal, kertészkedvén és kegyes életet élván. Ereklýeit egy középkori párisi templom, a Sainte Catherine du Val des Écoliers fogadta be. Képein kaputrokos, haraszi süveges, ásós remete. XIII. Lajos francia király 1630-ban adott céhlevelet a párisi bérkocsisoknak, akik Szent Fiacriust vallották céhi patrónusoknak. Innen eredt a jeles céh neve, melynek tagja Szent Fiacra mesterei néven nevezték magukat.

A német céhek is átvették e céhi nevezetét és Pestbudára is eljutott a *fiáker* szó, mely eredetileg *nem a kocsi, hanem a mester neve volt.*

Királyi céhlevél

A budai Szent Fiáker-mesterek 1826-ban nyert királyi céhlevelet 1930-ban az utolsó budai főcéhmester, *Albert István* uram özvegyénél. *Hon. agon* Hermína úrasszony nál találtam meg. Ő ajándékozta a pesti Szervita pátereknek a céh zászlóját is, melyet a máriaremetei templom őriz. A zászló egyik oldalán *Szent Vendelinus*, mint budai majoroslegény jeles pejkót, de

rék almásszürkét, fehér paripát és fekete negyediket legeltet. Nagykarimás szalmakalapja van Szent Vendelinusnak, kötött az ujjasmellénye és bugygyos a nadrágja. Furkósbotja és tarisznyája is van és ájtatosan imádkozik.

A zászló másik oldalán a bibliai *Illés prófétát* négy tüzes budai ló ragadja a felhők közé aranyos római szekeren. A zászló rudján két szembe forduló ágaskodó budai ló díszlik.

A budai *Generálisok Kaszálóján* — 1795 május 20-a, a Martinovics-összeesküvés tagjai vérpadja óta *Vérmező* a neve — *Szent Fiacrius* napján tartotta meg a derék céh a mesterremeket, mely céhbéli fiáker-mesterré avatta a remektévő fiákerlegényeket. Tarka-barka zászlókkal kicövekelte csavaros vonalon rengeteg lóhoz tudó néző jelenlétében folyt le a remektétel. A lépésben, ügetésben és vágatató galoppban megtett remek rajzát a *Székesfővárosi Könyvtár* budapesti gyűjteménye őrzi.

Máriaremeté búcsújáró templomába kerültek a céh temetési és úrnapj körmeneti fáklátartói, a zászlóvivő mesterek remek pantalléros szíjai és a céhi Herberg szentképe is.

A céh 1872-ben szűnt meg. Híres mester volt a *»Meiser Tóni«*. 1876 október 9-én hunyt el. *Ferencz József* császári és királyi udvari fiáker-mester címét adományozta neki. Sírja 1930-ban még ott volt a felejthetetlen vadregényes szépségű budai vizivárosi polgári temetőben.

A Stefánián...

A Városligeti Stefánia-út régi híres

kocsikoróján már nem robot a dali fiáker és vénséges vén alkalmas-aggá szürkült az egyfogatú »Comfortable«, a »kényelmes«, melynek deákos »comfortablis« nevéből a pestbudai utcanyelv a hosszúéletű »konflis« szót csinálta.

Az egykori »konflis-standok« aszfaltja még megvan, ám hol vannak a **vig kocsimosólegények pitlijökkel és óriási kocsimosópongyáikkal?** Éjszakai tőröklyt mértek — suttomban tették —, ami a »Pitlibár« szolás gyökere lett. Külön előjog volt ez, mely elmúlt a konflisokkal és a kocsimosókkal.

Az utolsó konflislovak — óh Sors! — virsli lett, ám e régi pestbudai céhi-polgári és városművelődés történeti emlékek túlélték az egykori búsafejű konflislovakat és a belőlük lett virsliket. A régi standok felejthetetlen istállószaga kedves volt a falut, istállót, lovat kedvelő egykori ifjú lovaskatonáknak, kik a végén szintén leszállottak az ifjúság egykori magas lováról és kopogó botjukra támaszkodva gyalogszerrel róják a mult idők országútját, irván az egykori konflisokról és fiákeresekről.

Dr. Bevilacqua Borsody Béla